

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 15 grudnia 2022 r.

w sprawie ustawy o Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego Spółce Akcyjnej

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 1 grudnia 2022 r. ustawy o Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego Spółce Akcyjnej, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 1 wyraz „Katowicach” zastępuje się wyrazem „Bytomiu”;
- 2) w art. 2 w ust. 2 skreśla się wyrazy „lub poza jego terytorium”;
- 3) w art. 3 w ust. 2 wyrazy „zmieniona w każdym czasie” zastępuje się wyrazem „zmieniana”;
- 4) w art. 4:
 - a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zarząd Funduszu publikuje na stronie internetowej Funduszu projekt Strategii oraz informację o konsultacjach, terminie i sposobie przekazywania uwag do tego projektu. Informację, o której mowa w zdaniu pierwszym, zarząd Funduszu może publikować również w prasie o zasięgu regionalnym lub lokalnym. W informacji w prasie wskazuje się dodatkowo adres strony internetowej Funduszu, na której opublikowano projekt Strategii.”,
 - b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Termin przekazywania uwag do projektu Strategii nie może być krótszy niż 21 dni, licząc od dnia publikacji informacji, o której mowa w ust. 3, na stronie internetowej Funduszu.”,
 - c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Uwagi do projektu Strategii przekazuje się w sposób i w terminie, określonych w informacji, o której mowa w ust. 3.

5. Zarząd Funduszu w terminie 30 dni od dnia upływu terminu przekazywania uwag, określonego w informacji, o której mowa w ust. 3, przygotowuje sprawozdanie z przebiegu konsultacji i ich wyników oraz publikuje je na stronie internetowej Funduszu. Sprawozdanie zawiera w szczególności ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem.”,

d) w ust. 7 wyrazy „w celu pozytywnego” zastępuje się wyrazem „do”,

e) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W przypadku przedstawienia przez radę nadzorczą Funduszu pozytywnej opinii do projektu Strategii zarząd Funduszu przyjmuje Strategię i publikuje ją na stronie internetowej Funduszu.”;

5) w art. 8 w ust. 2 w pkt 2 skreśla się wyraz „naturalnego”;

6) w art. 9:

a) w ust. 5 wyrazy „w celu pozytywnego” zastępuje się wyrazem „do”,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadku przedstawienia przez radę nadzorczą Funduszu pozytywnej opinii do projektu programu zarząd Funduszu przyjmuje program i publikuje go na stronie internetowej Funduszu.”;

7) w art. 11 w ust. 1 skreśla się wyrazy „lub poza jego terytorium”;

8) w art. 13 w ust. 2 wyrazy „mogą być przeznaczone wyłącznie” zastępuje się wyrazami „przeznacza się”;

9) w art. 14:

a) w ust. 1:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Finansowanie uzyskane na skutek przekazania skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w art. 12 ust. 1, lub udzielenia poręczeń lub gwarancji, o których mowa w art. 13 ust. 1, przeznacza się na.”,

– w pkt 15 skreśla się kropkę i dodaje się część wspólną w brzmieniu:

„– pod warunkiem, że przedsięwzięcie jest podjęte w ramach realizacji celu, o którym mowa w art. 2 ust. 2.”,

b) w ust. 2 wyrazy „może być przeznaczone” zastępuje się wyrazami „przeznacza się”;

10) w art. 17 w ust. 1 skreśla się wyraz „ponadto”;

11) w art. 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zarząd Funduszu składa się z trzech członków, w tym z prezesa zarządu Funduszu.”;

12) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W skład rady nadzorczej Funduszu wchodzi:

- l) po jednym przedstawicielu ministra właściwego do spraw finansów publicznych i ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego;
- 2) dwóch przedstawicieli wyznaczonych przez sejmik województwa śląskiego;
- 3) dwóch członków, po jednym z dwóch największych organizacji reprezentujących stronę pracowniczą w wojewódzkiej radzie dialogu społecznego, utworzonej w województwie śląskim zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z 2020 r. poz. 568 i 2157 oraz z 2021 r. poz. 2445), jeżeli została utworzona;
- 4) dwóch członków, wskazanych przez organizacje reprezentujące stronę pracodawców w wojewódzkiej radzie dialogu społecznego, utworzonej w województwie śląskim zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego;
- 5) jeden przedstawiciel Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce, wskazany przez zarząd stowarzyszenia;
- 6) dwóch przedstawicieli Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, wskazanych przez zarząd stowarzyszenia.”;

13) skreśla się art. 21;

- 14) w art. 23, w lit. f wyraz „Katowicach” zastępuje się wyrazem „Bytomiu”;
- 15) w art. 24:
 - a) w pkt 1, ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Instytucje rozwoju mogą współpracować z Funduszem Transformacji Województwa Śląskiego Spółką Akcyjną przy realizacji jej zadań.”,
 - b) w pkt 2, w ust. 3a skreśla się wyrazy „, z siedzibą w Katowicach”;
- 16) w art. 25 w ust. 1 wyrazy „spółki zależnej Agencji Rozwoju Przemysłu Spółki Akcyjnej z siedzibą w Katowicach działającej w formie spółki akcyjnej” zastępuje się wyrazami „Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego Spółki Akcyjnej – spółki zależnej Agencji Rozwoju Przemysłu Spółki Akcyjnej”;
- 17) w art. 27 po wyrazach „Spółki Akcyjnej” dodaje się wyrazy „w Krajowym Rejestrze Sądowym”;
- 18) w art. 27 po wyrazach „zarząd Funduszu” dodaje się wyrazy „, o którym mowa w art. 19.”;
- 19) dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Art. 27a. W latach 2023–2032 na poręczenia lub gwarancje, o których mowa w art. 13, przeznacza się nie mniej niż 1 000 000 000 zł.”;
- 20) w art. 28 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację ustawy wynosi:

 - 1) w 2023 r. – 100 000 000 zł;
 - 2) w 2024 r. – 200 000 000 zł;
 - 3) w 2025 r. – 200 000 000 zł;
 - 4) w 2026 r. – 200 000 000 zł;

- 5) w 2027 r. – 200 000 000 zł;
- 6) w 2028 r. – 200 000 000 zł;
- 7) w 2029 r. – 200 000 000 zł;
- 8) w 2030 r. – 200 000 000 zł;
- 9) w 2031 r. – 200 000 000 zł;
- 10) w 2032 r. – 200 000 000 zł.”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2022 r. Senat rozpatrzył ustawę o Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego Spółce Akcyjnej i uchwalił do niej 20 poprawek.

Poprawki nr 1, 2, 7, 11, 12, 14, 19 i 20 mają charakter merytoryczny.

Poprawki nr 1 i 14 zmieniają siedzibę Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego Spółce Akcyjnej, zwanej dalej „Funduszem”. W ocenie Senatu, Fundusz powinien mieć siedzibę w Bytomiu. Podczas prac nad ustawą zwracano uwagę, że miasto to zostało szczególnie dotknięte skutkami wieloletniej eksploatacji surowca i zaniedbaniami związanymi z ograniczaniem negatywnych skutków społecznych, ekonomicznych i środowiskowych wygaszania górnictwa węgla kamiennego w tym mieście (likwidacji kopalń).

Celem działania Funduszu jest wspieranie procesu transformacji województwa śląskiego oraz podmiotów, w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom wygaszania działalności gospodarczej, w tym działalności wydobywczej węgla kamiennego, występującym na terytorium województwa śląskiego lub poza jego terytorium. Senat zwraca uwagę na brak korelacji pomiędzy *ratio* powołania Funduszu, które znalazło odzwierciedlenie m.in. w firmie Funduszu i definicji określenia „transformacja województwa śląskiego”, a szczegółowym celem działania Funduszu, określonym w art. 2 ust. 2 oraz celem programu okołogórniczego. W ocenie Senatu działalność Funduszu powinna skupiać się wyłącznie na przeciwdziałaniu skutkom wygaszania działalności gospodarczej na terytorium Województwa Śląskiego – poprawki nr 2 i 7.

Dążąc do ograniczenia osobowych kosztów działalności Funduszu, uchwalono poprawkę nr 11 Zdaniem Senatu trzyosobowy zarząd Funduszu będzie wystarczający do sprawnego i efektywnego zarządzania spółką oraz wykonywania przez niego zadań nałożonych rozpatrzoną ustawą.

W ocenie Senatu skład rady nadzorczej Funduszu powinien być inny (poprawka nr 12). Izba nie podziela stanowiska projektodawców, zgodnie z którym na 11 członków rady nadzorczej, aż 7 członków będzie reprezentowało stronę rządową. Skutkowało to będzie nadmiernym faktycznym „scentralizowaniem” i „urządowieniem” rozstrzygnięć podejmowanych w ramach nadzoru nad Funduszem. Biorąc pod uwagę cel działania Funduszu i znaczenie transformacji Województwa Śląskiego dla jego mieszkańców

i przedsiębiorców prowadzących działalność na jego terenie, uwzględniając szczególną wiedzę przedstawicieli poszczególnych jednostek samorządu z Województwa Śląskiego o problemach, związanych z wygaszaniem górnictwa i skutkach tego procesu, należy skorygować skład rady nadzorczej Funduszu, tak aby uwzględniał on odpowiedni podział ilości mandatów w radzie pomiędzy stroną rządową a samorządową (przedstawicie sejmiku województwa, Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce oraz Śląskiego Związku Gmin i Powiatów). Senat proponuje ponadto, aby na zasadzie równowagi pomiędzy stroną pracowniczą i stroną pracodawców, w składzie rady nadzorczej znaleźli się również przedstawiciele wskazani przez organizacje reprezentujące stronę pracodawców w wojewódzkiej radzie dialogu społecznego, utworzonej w województwie śląskim zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Poprawki nr 19 i 20 zmierzają do zapewnienia funkcjonalności ustawy (rozumianej jako realizacja celów założonych przez prawodawcę) poprzez zagwarantowanie środków finansowych, które mają szansę zaspokoić potrzeby Województwa Śląskiego związane z procesem zmiany struktury gospodarki województwa śląskiego. W poprawce nr 19 zabezpiecza się na lata 2023–2032 środki finansowe w wysokości nie mniejszej niż 1 000 000 000 zł. z przeznaczeniem na poręczenia lub gwarancje, o których mowa w art. 13. Natomiast poprawka nr 20 zwiększa limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację ustawy w latach 2023–2032.

Poprawki nr 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17 i 18 zmierzają do podniesienia jakości techniczno-legislacyjnej rozpatrzonego aktu oraz zapewnienia spójności przyjętych rozwiązań i ich adekwatności do intencji ustawodawcy.

W ocenie Senatu, art. 3 ust. 2 wymaga korekty redakcyjnej. Ustawodawca umożliwia zmianę Strategii Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego bez ograniczeń co do terminu jej dokonania. Oznacza to, że Strategia może być zmieniana w terminie, który zarząd Funduszu uzna za stosowny, czyli w każdym terminie. Tym samym należałoby we wskazanym przepisie skreślić wyrazy „w każdym czasie”. Ponadto brzmienie przepisu sugerowało ograniczenie do jednej liczby możliwych zmian Strategii podczas jej obowiązywania. Jednorazowość zmiany sugeruje wyraz „zmieniona” (raz zmieniona). Jako że intencja była inna, uchwalono poprawkę nr 3.

Poprawka nr 4 eliminuje szereg wątpliwości odnoszących się do art. 4.

Po pierwsze, art. 4 ust. 3 sugeruje, że na stronie internetowej publikowany będzie wyłącznie projekt Strategii Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego, natomiast informacje o konsultacjach, terminie i sposobie przekazywania uwag do projektu Strategii będą publikowane w prasie o zasięgu regionalnym lub lokalnym, przy czym publikacja taka będzie fakultatywna (będzie zależała od woli zarządu Funduszu w tej kwestii). Nie da się tego pogodzić z ust. 4 wskazanego artykułu, który zakłada *de facto* obligatoryjne publikowanie na stronie internetowej informacji o sposobie i terminie przekazywania uwag do projektu. Ponadto z ust. 3 powinno wynikać jednoznacznie, że publikacja informacji w prasie ma charakter dodatkowy – nie zastępuje publikacji informacji w Internecie.

Po drugie, z art. 4 ust. 3 zdanie pierwsze wynika, że informacje mają być publikowane na stronie internetowej zarządu Funduszu, zaś zdanie drugie w tym ustępie i ust. 4 mówią o stronie internetowej Funduszu. Podobny problem dotyczy ust. 9 we wskazanym artykule. Żaden przepis ustawy nie przewiduje wprost obowiązku prowadzenia strony internetowej przez zarząd Funduszu. W art. 6 sformułowano natomiast obowiązek prowadzenia strony internetowej przez Fundusz.

Po trzecie, w art. 4 ust. 3 w zdaniu pierwszym mówi się o publikacji informacji w prasie, w drugim zdaniu zaś mówiąc o tym samym używa się określenia „ogłoszenie”. Mając na uwadze § 10 Zasad techniki prawodawczej należałoby ujednoczyć terminologię przepisu.

Po czwarte, zgodnie z art. 4 ust. 5 termin na przygotowanie sprawozdania ma być liczony od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 4 tego artykułu. Odsyła się więc do przepisu, który zawiera już odesłanie w tym samym zakresie. Nie da się tego pogodzić z § 157 Zasad techniki prawodawczej. Termin, o którym mowa w ust. 5, powinien być liczony od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 3, albo analogicznie do odesłania w ust. 4 – od dnia upływu terminu, o którym mowa w ogłoszeniu (opublikowanej informacji).

Po piąte, zgodnie z art. 4 ust. 7 zarząd Funduszu będzie obowiązany przedłożyć projekt Strategii radzie nadzorczej Funduszu w celu **pozytywnego** zaopiniowania. W przepisie tym niepotrzebnie użyto przymiotnika „pozytywne” w odniesieniu do opiniowania. Nie budzi wątpliwości, że projekt Strategii może być zaopiniowany również negatywnie (analogiczna wątpliwość dotyczy art. 9 ust. 5). Potwierdza to ust. 8. W związku z tym, w ust. 7 należy skreślić nadmiarowy wyraz. W konsekwencji należy zmienić również ust. 9, tak aby

z przepisu tego wynikało, że zarząd Funduszu przyjmuje i publikuje Strategię po przedstawieniu przez radę nadzorczą pozytywnej opinii o projekcie (zob. art. 9 ust. 7).

Poprawka nr 6 eliminuje analogiczne do powyższych wątpliwości, dotyczące art. 9.

W trakcie analizy rozpatrzonej ustawy nasuwało się pytanie, jaka jest różnica znaczeniowa pomiędzy użytym w art. 8 ust. 2 pkt 2 określeniem „ochrona środowiska naturalnego”, a użytym w art. 14 ust. 1 pkt 3 określeniem „ochrona środowiska”? Ponieważ pojęcia te są znaczeniowo tożsame (Konstytucja i ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska posługują się określeniem „ochrona środowiska”), kierując się § 10 Zasad techniki prawodawczej, uchwalono poprawkę nr 5.

Przepis art. 13 ust. 2 powinien wyrażać zakaz wydatkowania środków z obligacji lub kredytów na cele inne niż wskazane w tym przepisie (ewentualnie nakaz wydatkowania środków z tego tytułu wyłącznie na cele wskazane w przepisie) analogicznie do zakazu (nakazu) sformułowanego w art. 8 ust. 2. W przepisie tym, wskazując przeznaczenie wsparcia finansowego, nie używa się wyrazu „wyłącznie”. Poza tym ustawodawca powinien unikać posługiwania się w przepisach czasownikiem modalnym „może”, który może skutkować wątpliwościami interpretacyjnymi, a w szczególności – wbrew woli ustawodawcy – sugerować fakultatywność określonych rozwiązań – poprawka nr 8.

Mając na uwadze, że finansowanie, o którym mowa w art. 14 ust. 1, będzie mogło być przeznaczone również na spłatę zobowiązań zaciągniętych na potrzeby realizacji przedsięwzięć, o których mowa w tym przepisie (zob. art. 14 ust. 2), użycie w art. 14 ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazu „wyłącznie” jest błędne. Wyraz ten wskazuje bowiem, że finansowanie nie będzie mogło być przeznaczone na nic innego niż przedsięwzięcia wskazane w tym przepisie, co – wobec art. 14 ust. 2 – nie jest zgodne z wolą ustawodawcy i czyni wskazane przepisy niespójnymi. Warto zwrócić uwagę na art. 8 ust. 2, który określa na co może być przeznaczone wsparcie finansowe. W przepisie tym wskazując przeznaczenie wsparcia finansowego nie używa się wyrazu „wyłącznie” – poprawka nr 9.

W art. 17 ust. 1 należy skreślić wyraz „ponadto”, jako niemający żadnej wartości normatywnej – poprawka nr 10.

W związku z § 4 ust. 4 i § 11 Zasad techniki prawodawczej, należy skreślić art. 21. Przepis ten nie ma żadnej wartości normatywnej. Oczywiście jest, że do Funduszu, który będzie działał jako spółka akcyjna, w zakresie nieuregulowanym w rozpatrzonej ustawie,

znajdą zastosowanie przepisy ustawy podstawowej z punktu widzenia spółek, a więc ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych. W ustawie nie można formułować przepisów nakazujących stosowanie innych aktów normatywnych oraz przepisów niemających wartości normatywnej. Przepis art. 21 musi być traktowany jako naruszający przynajmniej jeden z tych zakazów. Niezależnie od powyższego, przepis art. 21 jest nieprecyzyjny (nadmiernie blankietowy). Ustawodawca nie wskazał w nim bowiem zakresu odesłania do ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych. Tym samym przepis nie spełnia warunków określonych w § 156 ust. 3 Zasad techniki prawodawczej – poprawka nr 13.

W związku z tym, że ust. 4 w art. 2 (art. 24 pkt 1 noweli) dodany zostanie do ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju, należy zmodyfikować jego treść w sposób uwzględniający, że ustawa ta reguluje problematykę systemu instytucji rozwoju i instytucji tworzących ten system, a nie Funduszu. Skoro niezależnie od art. 7 ust. 2 pkt 2 zdecydowano się zamieścić regulację dotyczącą współpracy Funduszu z instytucjami rozwoju w ustawie z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju, należy zmienić podmiot (rozumiany jako podmiot w zdaniu) w dodawanym do tej ustawy przepisie (lit. a w poprawce nr 15). Formułując poprawkę uwzględniono także, że w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju, wymieniając podmioty tworzące system instytucji rozwoju, nie wskazuje się siedzib tych podmiotów (lit. b w poprawce nr 15).

Przepis art. 25 ust. 1 sugeruje, że Agencja Rozwoju Przemysłu Spółka Akcyjna ma siedzibę w Katowicach, a nie w Warszawie. Niezależnie od tego nasuwało się pytanie, dlaczego w przepisie nie mówi się precyzyjnie o podwyższeniu kapitału zakładowego Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego Spółki Akcyjnej – spółki zależnej Agencji Rozwoju Przemysłu Spółki Akcyjnej? Należy zwrócić uwagę, że w art. 26 ust. 1 i art. 27 spółka, której kapitał będzie podwyższany, określaną jest jej firmą – poprawka nr 16.

Skoro art. 26 ust. 1 stanowi jednoznacznie o dniu rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym, również art. 27 powinien być precyzyjny w tym zakresie (poprawka nr 17).

Ponadto, w związku z tym, że w art. 26 odsyła się do art. 20, mówiąc o radzie nadzorczej Funduszu, w art. 27 odnosząc się do zarządu Funduszu należy odesłać do art. 19 – poprawka nr 18.